

Sygn. akt V.2 Ka 319/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Klekocki

Sędziowie: SSO Lucyna Pradelska-Staniczek (spr.)

SSO Anita Ossak

Protokolant: Beata Pinior

w obecności Anny Drzazgi Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Rybniku

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2018 r.

sprawy:

S. B. (1) /B./

s. M. i E.

ur. (...) w K.

oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 kk i art. 158 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 64 § 1 kk

P. G. /G./

s. T. i M.

ur. (...) w R.

oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 kk i art. 158 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 64 § 1 kk, art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

K. S. (1) /S./

s. P. i B.

ur. (...) w R.

oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 kk i art. 158 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 64 § 1 kk, art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku Wydziału III Karnego

z dnia 15 marca 2018r. sygn. akt III K 1216/12

I.zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że wobec oskarżonych S. B. (1), P. G. uzupełnia opis czynu poprzez wskazanie, iż działanie w warunkach powrotu do przestępstwa polegało na tym, że:

- S. B. (1) dopuścił się go w ciągu 5 lat po odbyciu kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w Rybniku z dnia 28.02.2006r. III K 38/06 za podobne przestępstwo z art. 280 § 1 kk, którą odbył w okresach: 24.10.2005 – 26.06.2006, 27.05.2008 – 06.11.2008, 01.07.2010 do 20.05.2011,
- P. G. dopuścił się go w ciągu 5 lat po odbyciu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w Rybniku z dnia 26.09.2003r. III K 883/03 za podobne przestępstwa z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 283 kk oraz 157 § 1 kk, objęty wyrokiem łącznym SR w Rybniku z dnia 07.07.2008 III K 1074/07 którą odbył w okresach: 25.04.2003 – 26.09.2003, 09.07.2007 – 14.02.2008, 20.02.2009 – 11.02.2010,

II.w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III.zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. (1), M. J. i P. R. kwoty po 420 (czteryście dwadzieścia) złotych oraz 23% podatku VAT w kwocie 96,60 złotych (dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt groszy), łącznie kwoty po 516,60 złotych (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym oskarżonych S. B. (1), P. G. i K. S. (1);

IV.zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Sławomir Klekocki

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek (spr.) SSO Anita Ossak

Sygn. akt V. 2 Ka 319/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z dnia 15 marca 2018 r. sygn. akt III K 1216/12 między innymi uznał:

1. oskarżonych S. B. (1), P. G., K. S. (1) i M. N. (1) za winnych tego, że w dniu 12 kwietnia 2012 r. w sklepie (...) koło K. w Republice Czeskiej, działając wspólnie i w porozumieniu, używając przemocy wobec sprzedawcy sklepu z alkoholem T. V. oraz właściciela sklepu (...), w ten sposób, że M. N. (2) dusząc za gardło i uderzając pięścią w twarz T. V., a następnie S. B. (1) używając gazu pieprzowego, spowodowali u niego osunięcie się na ziemię i chwilową utratę przytomności, czym wzięli udział w pobiciu, w którym narażono go na niebezpieczeństwo wystąpienia skutków opisanych w art. 157 § 1 k.k., a P. G. i K. S. (1) używając w tym samym czasie przemocy wobec V. T. L. uderzali go w głowę, w wyniku czego ten upadł na podłogę, a następnie kopali go i uderzali po ciele, czym wzięli udział w pobiciu, w którym V. T. L. doznał licznych ran otwartych głowy, lekkiego wstrząśnienia mózgu, zwichnięcia małego palca lewej ręki i rany górnej powieki lewego oka, co spowodowało obrażenia ciała na czas powyżej 7 dni, a następnie zabrali w celu przywłaszczenia 4 butelki wódki Finlandia o łącznej pojemności 1 litra i 2 butelki wódki Finlandia o pojemności 0,75 litra o łącznej wartości 2.110 koron czeskich na szkodę V. T. L., to jest popełnienia przestępstwa przez S. B. (1), P. G., M. N. (2) z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., a przez K. S. (1) z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co na mocy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył S. B. (1), P. G. i M. N. (2) kary po 3 lata pozbawienia wolności, a K. S. (1) karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. oskarżonych P. G. i M. N. (2) za winnych tego, że w dniu 29 marca 2012 r. w M., wspólnie i w porozumieniu po uprzednim włamaniu do magazynu sklepu (...) market, poprzez zerwanie kłódki zabezpieczającej drzwi, dostali się do wnętrza, skąd zabrali w celu przywłaszczenia artykuły spożywcze o wartości 90,30 zł na szkodę Spółdzielni (...) w W., czego P. G. dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w Rybniku z dnia 26.09.2003r. III K 883/03 za podobne przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. oraz 157 §

1 k.k., objęty wyrokiem łącznym SR w Rybniku z dnia 07.07.2008 III K 1074/07, którą odbył w okresach: 25.04.2003 – 26.09.2003, 09.07.2007 – 14.02.2008, 20.02.2009 – 11.02.2010, a M. N. (2) dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w Rybniku z dnia 04.10.2005r. III K 665/05 za podobne przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. oraz 278 § 1 k.k., którą odbył w okresie od 25.10. (...) do 11.07.2008, będąc warunkowo przedterminowo zwolnionym, to jest przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co na mocy art. 279 § 1 k.k. wymierzono im kary po 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

3. oskarżonych P. G. i M. N. (2) za winnych tego, że w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności popełnili następujące czyny:

- w dniu 28/29 marca 2012 r. w J., wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego A. (...) nr rej. (...) wartości 3.600 zł na szkodę R. K.;

- w dniu 31 marca na 1 kwietnia 2012 r. w J., wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego F. (...) nr rej. (...) wartości 1.000 zł. na szkodę N. D.;

- w dniu z 1 na 2 kwietnia 2012 r. w J., wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego V. (...) nr rej. (...) wartości 2.200 zł, na szkodę L. K.;

- w dniu 4 kwietnia 2012 r. w P., wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego V. (...) nr rej. (...) wartości 3.900 zł. na szkodę A. i M. W.;

- w dniu 15 marca 2012 r. w R., wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego V. (...) nr rej. (...) wartości 2.000 zł. na szkodę J. B.;

- w dniu 10 kwietnia 2012 r. w R., wspólnie i w porozumieniu po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego F. (...) nr rej. (...) wartości 900 zł, na szkodę T. M.;

- w dniu z 3 na 4 kwietnia 2012 r. w M., wspólnie i w porozumieniu po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego F. (...) nr rej. (...) o wartości 1.100 zł. na szkodę I. M.;

- w dniu z 29 marca 2012 r. w S. powiat K. w Republice Czeskiej, wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego F. (...) nr rej. (...) wartości 1.200 zł. na szkodę K. K.;

- dniu 26 na 27 marca 2012r. w J., wspólnie i w porozumieniu po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego V. (...) nr rej. (...) wartości 3.800zł. na szkodę M. S. (2);

- w dniu 30 na 31 marca 2012r. w J., wspólnie i w porozumieniu po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonał kradzieży samochodu osobowego V. (...) nr rej. (...) wartości 3.600zł. na szkodę D. P.;

- w dniu 10 kwietnia 2012r, w J., wspólnie i w porozumieniu po uprzednim dokonaniu włamania poprzez pokonanie fabrycznych zabezpieczeń, dokonali kradzieży samochodu osobowego F. (...) nr rej. (...) wartości 1.300 zł. na szkodę D. H.,

czego P. G. dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w Rybniku z dnia 26.09.2003r. III K 883/03 za podobne przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. oraz 157 § 1 k.k., objęty wyrokiem łącznym SR w Rybniku z dnia 07.07.2008 III K 1074/07, którą odbył w okresach: 25.04.2003 – 26.09.2003, 09.07.2007 – 14.02.2008, 20.02.2009 – 11.02.2010, to jest przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., to jest ciągu przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. sąd wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. oskarżonego K. S. (1) za winnego tego, że w dniu 20 grudnia 2012 r. w R., celem uniknięcia procesowego zatrzymania i celem zmuszenia do zaniechania stosowania prawnej czynności służbowej, stosował przemoc fizyczną wobec funkcjonariuszy policji K. w R.: K. M., M. S. (3), B. S. i S. Ł. kopiąc ich po nogach oraz uderzając rękami po ciele w trakcie czynności zatrzymania go, naruszając w ten sposób, ich nietykalność cielesną, a u K. M. powodując przez to zwichnięcie skręcenie i naderwanie stawów i więzadeł obręczy barkowej prawej, czym spowodował naruszenie czynności narządów jego ciała na czas poniżej 7 dni, tj. przestępstwa z art. 222 § 1 k.k., art. 224 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to na mocy art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych kar jednostkowych pozbawienia wolności sąd wymierzył oskarżonemu P. G. karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W myśl art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych kar jednostkowych pozbawienia wolności sąd wymierzył oskarżonemu K. S. (1) karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. sąd orzekł wobec oskarżonego P. G. i M. N. (2) środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody w całości poprzez solidarną zapłatę na rzecz Spółdzielni (...) w W. kwoty 90,30 złotych.

Zgodnie z art. 63 § 1 i 5 k.k. sąd zaliczył oskarżonym na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności okresy tymczasowego aresztowania: S. B. (1) od dnia 12 kwietnia 2012 r. do dnia 28 września 2012 r. i od dnia 10 października 2012 r. do dnia 1 kwietnia 2014 r.; P. G. od dnia 12 kwietnia 2012 r. do dnia 11 lutego 2013 r.; oraz K. S. (1) od dnia 20 grudnia 2012 r. do dnia 20 maja 2014 r.

Na mocy art. 44 § 2 k.k. sąd orzekł wobec oskarżonych przepadek dowodów rzeczowych w postaci: CS G. A. Style (...), przechowywany w depozycie Komendy Miejskiej Policji w R. oraz dwóch latarek i śrubokręta, przechowywanych w depozycie tut. Sądu pod poz. 131/12.

W myśl art. 230 § 2 k.p.k. sąd nakazał zwrócić: Spółdzielni (...) w W. dowód rzeczowy w postaci skrzynki koloru niebieskiego, przechowywanego w depozycie tut. Sądu pod poz. 131/12; V. T. L. dowód rzeczowy w postaci butelki wódki Finlandii o poj. 1 litra z czeską akcyzą, przechowywany w depozycie tut. Sądu pod poz. 131/12.

Zgodnie z art. 231 § 1 k.p.k. sąd przekazał do depozytu sądowego dowody rzeczowe w postaci butelki plastikowej marki B., plastikowego kanister z zimowym płynem, kluczy do pojazdów marki O., V. i F. oraz 4 nieoznaczonych kluczy do pojazdów, kluczyka z logo S., czapki wełnianej koloru czarnego, przechowywanych w depozycie tut. Sądu pod poz. 131/12.

Na podstawie art. 29 ust. 1 Ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz: Kancelarii adw. M. S. (1) kwotę 2.820 złotych powiększoną o należny podatek VAT w kwocie 658,60 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony z urzędu świadczonej na rzecz oskarżonego S. B. (1); Kancelarii adw. P. R. kwotę 2.820,00 złotych powiększoną o należny podatek VAT w kwocie 658,60 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony z urzędu świadczonej na rzecz oskarżonego K. S. (1); i Kancelarii adw. M. J. kwotę 1.764 złotych powiększoną o należny podatek VAT w kwocie 405,72 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony z urzędu świadczonej na rzecz oskarżonego P. G..

Na mocy art. 624 § 1 k.p.k. sąd zwolnił oskarżonych w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wnieśli obrońcy S. B. (1), P. G. i K. S. (1), którzy zaskarżyli wyrok w całości na korzyść oskarżonych.

Obrońca S. B. (1) zarzucił:

1. mającą wpływ na treść wyroku obrazę prawa procesowego art. 4, 5, 7, 410 i 424 k.p.k. wynikającą z dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, rozstrzygnięcia niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, a przy tym uznaniu za niewiarygodne dowodów świadczących na jego korzyść, a także niewyjaśnienie wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności, a to m.in. poprzez:

- niezasadne uznanie, że ilość alkoholu wskazana w zarzucie jest prawidłowa, biorąc pod uwagę trzy różne wersje podawane przez pokrzywdzonych;

- niezasadne przyjęcie, że oskarżony udał się do Czech z zamiarem dokonania kradzieży; mimo treści jego wyjaśnień i wyjaśnień pozostałych oskarżonych, które w tym zakresie były spójne, a ponadto sami pokrzywdzeni odnieśli wrażenie, że oskarżeni weszli do ich sklepu z zamiarem zakupu alkoholu;

- brak weryfikacji wersji prezentowanej przez pokrzywdzonych, wobec niewzywania ich na rozprawę;

2. mającą wpływ na treść wyroku obrazę prawa procesowego tj. art. 391 § 1 k.p.k. polegającą na odczytaniu zeznań pokrzywdzonych T. V. i L. V. T. i odstąpieniu od wzywania ich na rozprawę, co narusza zasadę bezpośredniości i prawa oskarżonego do obrony, a dodatkowo przepis ten daje sądowi orzekającemu w sprawie wybór, a nie nakaz co do sposobu postępowania w przypadku świadków przebywających zagranicą;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym uznaniu oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, w sytuacji, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy jest niewystarczający i nie pozwala na przypisanie oskarżonemu winy;

4. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary tj. 3 lat pozbawienia wolności.

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę kwalifikacji prawnej i uznanie, że zachowanie oskarżonego wyczerpało znamiona występku z art. 158 § 1 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia przewidzianego dla tegoż występku. Jednocześnie skarżący wniósł o zasądzenie kosztów obrony za II instancję.

Obrońca K. S. (2) zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku:

- z art. 4,7,410 i 424 § 1 pkt 1 k.p.k. wyrażającą się w ustaleniu okoliczności faktycznych sprawy na podstawie niekompletnego materiału dowodowego z wyeliminowaniem informacji Urzędu Skarbowego Kraju M. - (...) - bez umotywowania takiego stanowiska w uzasadnieniu wyroku;

- z art. 391 § 1 k.p.k. poprzez odczytanie zeznań kluczowych świadków T. V. oraz L. V. T., co pozbawiło oskarżonego prawa do obrony,

- z art. 2 § 1 pkt 1 oraz art. 4 w zw. z art. 5 § 1 i 2 oraz art. 7 k.p.k., poprzez wydanie orzeczenia skazującego bez dowodów uprawdopodobniających fakt zawinienia oraz poprzez naruszenie podstawowych zasad procesowych określających regułę dowodzenia winy i zastąpienie ich przez domniemanie winy oskarżonego;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, polegający na przyjęciu, że oskarżony popełnił czyny zarzucane mu aktem oskarżenia, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy i prawidłowo ustalony stan faktyczny przeczą temu wnioskowi.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Jednocześnie skarżący wniósł o zasądzenie kosztów obrony za II instancję.

Obrońca P. G. zarzucił;

1. obrazę prawa procesowego mającą wpływ na treść wyroku, a to art. 4, 5, 7, 410, 424 k.p.k. polegającą na dokonaniu ustaleń faktycznych z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, wybiórczej ocenie zebranego materiału dowodowego, dokonanej wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, uwzględnieniu okoliczności przemawiających jedynie na niekorzyść oskarżonego z pominięciem lub pomniejszeniem wagi okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, co przejawiało się w szczególności w:

- nie daniu wiary wyjaśnieniom oskarżonego P. G. w zakresie, w jakim negował dokonanie rozboju oraz w jakim wskazywał, że S. B. (1) posiadał pieniądze na zakup alkoholu, mimo iż wyjaśnienia te korespondowały z wyjaśnieniami pozostałych współoskarżonych,

- przypisaniu zeznaniom pokrzywdzonym L. V. T. oraz T. V. przymiotu wiarygodności co do zdarzenia objętego aktem oskarżenia w sytuacji, w której nie widzieli momentu dokonania kradzieży przez oskarżonych,

- pominięcie przy dokonaniu ustaleń faktycznych istotnych dowodów w postaci akt Prokuratury w K. oraz zawiadomienia z Urzędu Skarbowego Kraju M.- (...) z dnia 10.10.2016 r. mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem z treści uzasadnienia nie wynika, czy Sąd przyznał walor wiarygodności bądź odmówił wiarygodności temu dowodowi i w konsekwencji oparciu ustaleń faktycznych w sprawie jedynie na części zebranego materiału dowodowego;

2. obrazę prawa procesowego mającą wpływ na treść wyroku, a to art. 587 k.p.k. z zw. z art. 391 k.p.k. polegającej na odstąpieniu od bezpośredniego przesłuchania pokrzywdzonych,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym przyjęciu, że oskarżony dopuścił się czynu z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., podczas gdy zebrany materiał dowodowy nie pozwala przypisać oskarżonemu winy,

4. obrazę prawa materialnego przez przyjęcie, że czyny oskarżonego opisane w punkcie od III do XIII wyroku stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k. w sytuacji, gdy ustalenia faktyczne prowadzą do wniosku, że oskarżony czynów opisanych w punkcie od II do XIII wyroku dopuścił się w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, co wypełnia dyspozycję art. 12 k.k. tj. czynu ciągłego,

5. z daleko idącej ostrożności procesowej obrońca zarzuciła również rażąco niewspółmierność kary łącznej w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę kwalifikacji prawnej i uznanie, że zachowanie oskarżonego wyczerpało znamiona występku z art. 158 § 1 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia przewidzianego dla tegoż występku oraz zakwalifikowanie czynów opisanych w punkcie II-XIII wyroku jako czynu ciągłego z art. 12 k.k. i wymierzenie kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia. Jednocześnie skarżący wniósł o zasądzenie kosztów obrony za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

apelacje obrońców oskarżonych okazały się niezasadne. Podkreślić należy na wstępie, że zarzuty apelacji mają charakter czysto polemiczny i sprowadzają się do negowania ocen i ustaleń sądu, a następnie zastępowania ich ocenami i wnioskami własnymi i w żadnym razie nie mogą podważyć trafności rozstrzygnięcia sądu I instancji co do sprawstwa i winy oskarżonych. Wbrew twierdzeniom skarżących sąd I instancji w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszystkie okoliczności sprawy i dowody ujawnione w toku rozprawy, dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych.

Postępowanie zostało przeprowadzone odpowiednio dokładnie i starannie. Ocena materiału dowodowego, dokonana przez Sąd Rejonowy nie wykazuje błędów logicznych i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów. Nie sposób przyjąć, żeby miała miejsce obraza art. 2 k.p.k., 4 k.p.k., art. 5 § 1 i 2 k.p.k. art. 410 k.p.k. czy też art. 7 k.p.k. Przepis art. 4 k.p.k. jest przepisem ogólnym i nie nakłada na sąd, w fazie wyrokowania, obowiązku "uwzględniania" jednocześnie dowodów korzystnych i niekorzystnych, byłoby to sprzeczne z istotą ferowania wyroku, która polega właśnie na potrzebie dokonania wyboru między różnymi dowodami dotyczącymi tych samych okoliczności, ale o sprzecznej wymowie - znaczeniu. Sąd orzekający musi zdecydować, czy uznać za wiarygodne "dowody korzystne" czy "dowody niekorzystne". Nie doszło także do obrazy art. 410 k.p.k. Z kolei ten przepis nakazuje uwzględnienie przy orzekaniu wszystkich okoliczności ujawnionych na rozprawie i jednocześnie zakazuje uwzględniać okoliczności nieujawnione. Nie oznacza to w żadnym wypadku, że orzekając sąd ma brać za podstawę orzeczenia okoliczności wzajemnie sobie przeczące skoro wynikają one ze sprzecznych w swym znaczeniu dowodów. Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż wyrok w niniejszej sprawie wydany został na podstawie dowodów obciążających, bo takie właśnie Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne. W polu uwagi Sądu w chwili orzekania znajdowały się wszystkie okoliczności. Orzeczenie nie zapadło na podstawie wykluczających się dowodów. Sąd ma prawo oprzeć się na jednych dowodach, a pominąć inne, jeśli ich treść jest rozbieżna. W takiej sytuacji istota rozstrzygnięcia polega na daniu priorytetu niektórym dowodom. Obowiązkiem Sądu jest wówczas wskazanie, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd Rejonowy temu zadaniu sprostał. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, dokonał rzeczowej analizy dostrzeżonych w nim sprzeczności, a jej wyniki w sposób wyczerpujący zaprezentował w uzasadnieniu wyroku, czyniąc przedmiotem rozważań wszystkie okoliczności ujawnione w toku rozprawy głównej zarówno przemawiające na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych. Przedstawiona ocena dowodów uwzględnia zasady prawidłowego rozumowania, wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego, pozostaje więc pod ochroną art. 7 k.p.k. Sąd nie naruszył żadnej z reguł dowodzenia winy, wskazał, jakie dowody i z jakich względów uznał za wiarygodne, jak również z jakich przyczyn odmówił wiary dowodom przeciwnym. Nieuprawniony jest zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k. Powołany przepis nie dotyczy ewentualnych subiektywnych wątpliwości powziętych przez stronę postępowania, lecz wyłącznie wątpliwości organu procesowego i to jedynie takich, których nie da się usunąć w drodze wartościowania wiarygodności poszczególnych dowodów. Zgodnie z utrwalonym już w tej mierze orzecznictwem wątpliwości, o jakich mowa w przepisie art. 5 § 2 k.p.k., odnoszą się do zagadnień związanych z ustaleniami faktycznymi, a więc do sytuacji, gdy z zebranego materiału dowodowego wynikają różne wersje, a żadnej z nich nie daje się wyeliminować drogą dostępnej weryfikacji. Nie należą natomiast do nich wątpliwości związane z problemem oceny dowodów, a więc który z wzajemnie sprzecznych dowodów zasługuje na wiarę, a który tego waloru nie ma. Jeżeli sąd dokona ustaleń na podstawie swobodnej oceny dowodów i ustalenia te są stanowcze, to nie może zachodzić obraza art. 5 § 2 k.p.k. (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2004 r., sygn. akt V KK 170/03). Sąd Rejonowy w chwili wyrokowania nie miał żadnych wątpliwości co do sprawstwa oskarżonych, wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonego K. S. (1) nie oparł swych ustaleń na domniemaniach. Na sprawstwo oskarżonych wskazywały zeznania pokrzywdzonych, częściowo wyjaśnienia samych oskarżonych a także pozostałe dowody, które stanowiły podstawę ustaleń faktycznych, a które w sposób szczegółowy wymienił sąd rejonowy w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia. Uzasadnienia apelacji wskazują, iż to skarżący w rzeczywistości mają wątpliwości związane z oceną dowodów, a te, jak wskazano wyżej, nie dają podstawy do stwierdzenia naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. Reasumując, w niniejszej sprawie sąd I instancji dokonując wnikliwej i wszechstronnej oceny materiału dowodowego i ustalając w sposób bezsporny wszelkie okoliczności czynów, przede wszystkim nie popadł w takie wątpliwości, które nie mogłyby być usunięte, a zatem nie naruszył zasady in dubio pro reo. Oparcie ustaleń faktycznych na określonej i wyraźnie wskazanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku grupie

dowodów i jednocześnie nieuznanie dowodów przeciwnych w postaci wyjaśnień oskarżonych, w zakresie w jakim negowali swoje sprawstwo, nie stanowi uchybienia, które mogłoby powodować uchylenie wyroku, w sytuacji gdy zgodnie z treścią art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., Sąd Rejonowy wskazał, jakimi w tej kwestii kierował się względami.

Sąd I instancji nie popełnił błędów przy ocenie dowodów, a zatem także ustalenia faktyczne nie są dotknięte błędem. Uchybienie, o jakim stanowi przepis art. 438 pkt 3 k.p.k. ma miejsce wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada zasadom prawidłowego rozumowania. Błąd może stanowić wynik niepełności postępowania dowodowego (błąd braku), bądź określonych nieprawidłowości w zakresie oceny dowodów (błąd dowolności). Może być zatem wynikiem niezajomości określonych dowodów lub braku przestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ich ocenie (art. 7 k.p.k.) – vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 1 października 2014 roku, sygn. II AKa 206/14. Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych.

Dokonane w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy na podstawie prawidłowo przeprowadzonej oceny dowodów ustalenia faktyczne odpowiadają prawdzie i nie są obarczone błędem. Nie można bowiem uznać za błąd w ocenie dowodów (i w konsekwencji za błąd w ustaleniach faktycznych) tego, że sąd I instancji nie dał wiary w pełnym zakresie wyjaśnieniom oskarżonych, a zwłaszcza w części, w jakiej podawali, iż w czasie zdarzenia z dnia 12 kwietnia 2012 r. nie dokonali zaboru alkoholu, zaś odnośnie oskarżonego K. S. (1) w zakresie, w jakim negował swoje sprawstwo odnośnie czynu opisanego w punkcie XXII, tj. stosowania przemocy względem interweniujących funkcjonariuszy policji.

Odnosząc się do zarzutu rozboju w pierwszej kolejności należy wskazać, iż oczywistym jest, że w trakcie zdarzenia z dnia 12 kwietnia 2012 r. oskarżeni stosowali przemoc fizyczną wobec pokrzywdzonych, co wynika nie tylko z zeznań pokrzywdzonych, ale również wprost z wyjaśnień oskarżonych. Oczywiście nie była to przypadkowa bójka, która wybuchła spontanicznie z powodu nieporozumień przy zakupie alkoholu, był to element realizacji wcześniej zaplanowanego działania, a o czym świadczy chociażby fakt, że S. B. (1) wchodząc do sklepu zabrał ze sobą gaz pieprzowy, który został tam przez niego użyty. Sami oskarżeni w swoich wyjaśnieniach nie byli w stanie podać racjonalnego powodu, dla którego zastosowali względem pokrzywdzonych przemoc i to w takim natężeniu, logicznie opisać przyczyn i genezy swojego postępowania. Wyjaśnienia oskarżonych jakoby to pokrzywdzeni byli stroną inicjującą zdarzenie, by jako pierwsi mieli dopuścić się użycia przemocy względem oskarżonych, wręcz rażą naiwnością.

Oczywiście nie jest normalnym zachowaniem by w środku dnia osoba podjeżdżająca pod sklep samochodem zabierała ze sobą gaz pieprzowy, gdy wysiada z auta, tylko po to, by zrobić normalne zakupy i powrócić do pojazdu. Oskarżeni wiedzieli kogo w sklepie się spodziewać, weszli do wnętrza w liczebnej przewadze, pobili pokrzywdzonych zgodnie z ustalonym wcześniej podziałem ról, wybiegli ze sklepu zbierając alkohol, niczego nie zakupując. Istotnym jest także, a na co wskazuje sąd I instancji, że po zdarzeniu już terenie Polski sprawcy nie reagowali na wezwania policji do zatrzymania i podjęli ucieczkę, w trakcie której jeden ze sprawców wyrzucił pojemnik z użytym wcześniej gazem pieprzowym.

Zatem na podstawie okoliczności niniejszej sprawy, przy uwzględnieniu wyjaśnień oskarżonych i wyjaśnień towarzyszącej im M. A. ocenianych w oparciu o zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego, nawet przy pominięciu zeznań pokrzywdzonych, można poczynić kategoryczne ustalenia, iż oskarżeni wchodząc do sklepu byli gotowi użyć przemocy fizycznej lub co najmniej jej groźby, do czego ostatecznie doszło. To, że początkowo oskarżeni zachowywali się jakby zamierzali dokonać zakupu w żadnej mierze nie świadczy o braku zamiaru dokonania przestępstwa. Nie ma żadnego znaczenia także to, że pokrzywdzeni nie widzieli samego momentu zaboru, jak i to że S. B. (1) posiadał przy sobie pieniądze. Oskarżeni weszli do przedmiotowego sklepu po to by dokonać zaboru mienia i w celu realizacji tego zamiaru z premedytacją użyli wobec pokrzywdzonych przemocy, wykazując się ponadprzeciętną bezwzględnością i brutalnością. Całkowicie nielogicznym byłoby uznanie, iż oskarżeni przyjechali z Polski do Czech kradzionym samochodem, z tablicami rejestracyjnymi innego pojazdu, wyłącznie w celu rozpętania bójki w przypadkowym sklepie z całkowicie nieznanymi sobie osobami, z którymi nie byli skonfliktowani.

Materiał dowodowy w postaci zeznań L. V. T. oraz opinia lekarska nie pozostawiają wątpliwości, iż na skutek działań oskarżonych powyższy pokrzywdzony doznał obrażeń ciała na okres dłuższy niż 7 dni. Ta okoliczność w powiązaniu z natężeniem stosowanej przez oskarżonych względem pokrzywdzonych przemocy dodatkowo przemawia za przyjęciem kwalifikacji kumulatywnej z art. 280 §1 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k.

Nie ma żadnych podstaw by nie dać wiary zeznaniom pokrzywdzonych, którzy nie mieli żadnych powodów by nieprawdziwie pomawiać zupełnie nieznanymi im oskarżonych o użycie wobec nich przemocy i zabór mienia w ilości kilku butelek wódki, narażając się tym samym na odpowiedzialność karną. Wbrew twierdzeniom skarżących zeznania pokrzywdzonych są szczegółowe, wewnętrznym spójne i wzajemnie ze sobą korelujące, a zatem są wiarygodne zarówno w zakresie w jakim dotyczą użycia przemocy, jak i zaboru mienia w postaci alkoholu. Ewentualne drobne rozbieżności pomiędzy zeznaniami pokrzywdzonego V. T. L. z dnia 17 października 2012 roku a treścią notatki o wszczęciu czynności postępowania karnego z dnia 12 kwietnia 2012 roku w żadnej mierze nie dyskwalifikują tej części materiału dowodowego. Nadmienić należy, iż pracownik sklepu (...) w swych zeznaniach nie precyzował ilości skradzionego alkoholu, zaś zeznania V. T. L. są zbieżne z treścią notatki urzędowej z jego rozpytania z dnia 24 kwietnia 2012 roku (k-929). Wskazać należy, że to przecież pokrzywdzony V. T. L. będący właścicielem sklepu i mający wiedzę o posiadanych towarach i jego ubytkach precyzyjnie określił, iż w wyniku rozboju skradziono 4 litrowe butelki wódki Finlandia i 2 butelki wódki Finlandia o pojemności 0,75 litra. Zatem – wbrew twierdzeniom skarżących - zeznania wymienionych pokrzywdzonych nie zawierają żadnych sprzeczności a wręcz przeciwnie są ze sobą spójne i wzajemnie się uzupełniają.

O zaborze alkoholu przez oskarżonych świadczą nie tylko zeznania pokrzywdzonych a głównie V. T. L. czy zapisy protokołu oględzin miejsca zdarzenia, z którego wprost wynika, że na trzecim regale przy drzwiach z lewej strony widoczna była luka po zabranym alkoholu. Z całokształtu materiału dowodowego wynika, że oskarżeni w trakcie zdarzenia nie zakupili żadnego alkoholu, gdyż za niego nie zapłacili, zatem cały alkohol, który wynieśli ze sklepu pochodził z zaboru. W tym miejscu należy wskazać, iż przecież M. N. (1) w swoich wyjaśnieniach podał, że zabrał ze sklepu butelkę wódki Finlandia. Z kolei M. A. podała, iż P. G. wyniósł ze sklepu trzy butelki wódki (w świetle całokształtu materiału dowodowego bez znaczenia jest to, iż wskazała inną markę wódki, niż ta którą rzeczywiście skradziono, co było wynikiem omyłki lub niedokładnego spostrzeżenia nazwy). Zupełnie nie zasługują na wiarę wyjaśnienia S. B. (1), który podał, iż w dniu zdarzenia zakupił butelkę Finlandii, która została przywieziona do Polski, przyznając jednocześnie, iż jest to butelka Finlandii z czeskim znakiem akcyzy ujawniona i zabezpieczona następnie w samochodzie, którym w trakcie zdarzenia poruszali się oskarżeni. Tej treści wyjaśnień nie potwierdził żaden z pozostałych sprawców. Nie ulega zatem żadnej wątpliwości, iż oskarżeni w trakcie zdarzenia dokonali zaboru mienia, nie ma również jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wskazanej przez pokrzywdzonego, będącego właścicielem sklepu, ilości skradzionego alkoholu.

Jedynie na marginesie wskazać należy, że dla zaistnienia przestępstwa rozboju z art. 280 § 1 k.k. nie jest istotna ilość, wartość lub rodzaj skradzionego mienia, ale sam fakt, iż do takiego zaboru doszło. Nawet gdyby hipotetycznie przyjąć, iż oskarżeni zabrali tylko jedną butelkę wódki (tę ujawnioną w pojeździe, którym uciekali przez policję), to i tak swoim zachowaniem wyczerpaliby znamiona przestępstwa rozboju.

Oczywiście zarówno dla postępowania karnego, jak i dla kwestii wystąpienia przesłanek dopuszczenia się przez oskarżonych rozboju, całkowicie nieistotne jest to czy prowadzący działalność gospodarczą pokrzywdzony swoją szkodę w mieniu spowodowaną rozbojem wykazał jako stratę wobec czeskiego urzędu skarbowego. Wbrew twierdzeniom skarżących nie ma to żadnego znaczenia dla ustaleń w niniejszej sprawie karnej. Ewentualne wykazanie takiej straty albo jej niewykazanie wobec urzędu skarbowego nie stanowi żadnego dowodu świadczącego o tym czy w wyniku rozboju powstała, czy też nie powstała konkretna szkoda w mieniu pokrzywdzonego. Okoliczność ta jest tym bardziej bez znaczenia w sytuacji, gdy pokrzywdzeni zgłosili bezpośrednio po zdarzeniu funkcjonariuszom Policji fakt dokonania rozboju i spowodowanego nim utratę mienia, a następnie będąc przesłuchiwanymi w charakterze świadków konsekwentnie wskazywali, że do zaboru doszło.

Zatem w świetle zgromadzonego materiału dowodowego oczywistym jest, iż każdy z oskarżonych swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa rozboju z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. gdyż używając przemocy i dopuszczając się pobicia pokrzywdzonych dokonali kradzieży alkoholu.

Słusznie natomiast sąd I instancji uznał, iż zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że M. N. (1) używając przemocy wobec T. V., doprowadził go do stanu bezbronności. W konsekwencji sąd I instancji przypisując oskarżonym popełnienie czynu z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zmienił jego opis w stosunku do tego zarzuconego im przez prokuraturę poprzez eliminację tego, że M. N. (1) używając przemocy wobec T. V., doprowadził go do stanu bezbronności. Jednakże sąd I instancji modyfikując opis przypisanego przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i jednocześnie zasadnie uznając, że P. G., S. B. (1) i M. N. (1) dopuścili się tegoż czynu w warunkach powrotu do przestępstwa określonych treścią art. 64 § 1 k.k., omyłkowo nie zawarł w opisie czynu warunków recydywy. Dlatego też należało zmienić opis czynu zawartego w punkcie 1 zaskarżonego wyroku poprzez uznanie, iż oskarżeni S. B. (1) i P. G. dopuścili się przypisanego im czynu działając w warunkach powrotu do przestępstwa polegającego na tym, że:

- S. B. (1) dopuścił się go w ciągu 5 lat po odbyciu kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w Rybniku z dnia 28.02.2006r. III K 38/06 za podobne przestępstwo z art. 280 § 1 kk, którą odbył w okresach: 24.10.2005 – 26.06.2006, 27.05.2008 – 06.11.2008, 01.07.2010 do 20.05.2011;

- P. G. dopuścił się go w ciągu 5 lat po odbyciu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w Rybniku z dnia 26.09.2003r. III K 883/03 za podobne przestępstwa z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 283 kk oraz 157 § 1 kk, objęty wyrokiem łącznym SR w Rybniku z dnia 07.07.2008 III K 1074/07 którą odbył w okresach: 25.04.2003 – 26.09.2003, 09.07.2007 – 14.02.2008, 20.02.2009 – 11.02.2010.

Powyższe uzupełnienie opisu czynu nie narusza zakazu reformationis in peius, gdyż w żadnym razie nie jest ono rozstrzygnięciem na niekorzyść oskarżonych, którym popełnienie przedmiotowego czynu w warunkach recydywy przypisał już sąd I instancji, a modyfikacja ta jedynie wyjaśnia zaistnienie warunków powrotu do przestępstwa. Zmiana ta ma całkowicie neutralny charakter w stosunku do oskarżonych. Jednocześnie z tego samego względu sąd odwoławczy nie zmienił opisu czynu w stosunku do M. N. (1), który nie wniósł apelacji, gdyż owa zmiana dokonana wobec S. B. i P. G. nie była również zmianą na korzyść współoskarżonych, a zatem nie występowała sytuacja przewidziana w art. 435 k.p.k.

Chybione są zarzuty dotyczące kwestii nieprzesłuchania pokrzywdzonych rozbojem w postępowaniu sądowym. Przede wszystkim zostali oni prawidłowo przesłuchani w drodze pomocy prawnej przez czeskie organy, co nastąpiło zgodnie z czeską procedurą oraz w zgodzie z zasadami polskiego porządku prawnego. Zatem złożone w tym trybie zeznania mogły zostać włączone do materiału dowodowego, a zatem mogły również stanowić podstawę dokonywania ustaleń faktycznych. Myli się jeden z obrońców twierdząc, iż pokrzywdzeni L. V. T. i T. V. nie byli wzywani na rozprawę. Sąd I instancji wzywał pokrzywdzonych, i to nie raz, ale trzykrotnie (dwukrotnie w toku pierwszego przewodu sądowego, jednokrotnie w toku drugiego przewodu sądowego), jednakże ci się nie stawili na kierowane do nich wezwania. Należy wskazać tu na rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2002 r. w sprawie szczegółowych czynności sądów w sprawach z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego oraz karnego w stosunkach międzynarodowych, którego § 32 ust. 1 stanowi, że w razie konieczności wezwania do osobistego stawiennictwa na rozprawę przed sądem polskim osoby zamieszkałej za granicą w celu przesłuchania jej w charakterze strony, świadka lub biegłego bądź dokonania konfrontacji, sąd wysłała do tej osoby wezwanie do dobrowolnego stawiennictwa, w trybie określonym w § 18, w § 32 ust 2 stwierdza, iż wezwanie, o którym mowa w ust. 1, nie może zawierać zagrożenia karą porządkową lub innymi środkami przymusu. Oczywistym jest zatem, że stawiennictwo pokrzywdzonych, którzy na stałe mieszkają w Republice Czeskiej na toczącej się w Polsce rozprawę było całkowicie dobrowolne, a polskie organy wymiaru sprawiedliwości nie dysponują żadnym sposobem wyegzekwowania stawiennictwa świadków zamieszkujących poza granicami Polski (niezależnie od tego w jakiej odległości od granicy zamieszkują).

Wystąpiły zatem wszelkie określone art. 587 k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k. przesłanki do odczytania na rozprawie zeznań pokrzywdzonych, złożonych przed czeskimi organami. Art. 587 k.p.k. stanowi, iż sporządzone na wniosek polskiego sądu lub prokuratora protokoły oględzin, przesłuchań osób w charakterze oskarżonych, świadków, biegłych lub protokoły innych czynności dowodowych, dokonanych przez sądy lub prokuratorów państw obcych albo organy działające pod ich nadzorem, mogą być odczytywane na rozprawie na zasadach określonych w art. 389, 391 i 393, jeżeli sposób przeprowadzenia czynności nie jest sprzeczny z zasadami porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast art. 391 k.p.k. stwierdza, że jeżeli świadek bezpodstawnie odmawia zeznań, zeznaje odmiennie niż poprzednio albo oświadczy, że pewnych okoliczności nie pamięta, albo przebywa za granicą lub nie można mu było doręczyć wezwania, albo nie stawił się z powodu niedających się usunąć przeszkód lub przewodniczący zaniechał wezwania świadka na podstawie art. 333 § 2, a także wtedy, gdy świadek zmarł, wolno odczytywać w odpowiednim zakresie protokoły złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Warto również wskazać na pogląd zawarty w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2014 r. sygn. akt III KK 117/14, że sam fakt długotrwałego (lub stałego) przebywania świadka za granicą upoważnia sąd do skorzystania z dyspozycji art. 391 § 1 k.p.k. i odczytania jego zeznań, bez względu na ich wagę dla postępowania. Powyższe stanowisko w pełni upoważniało Sąd Rejonowy do odczytania zeznań wyżej wymienionych świadków. Dodać należy, że jakkolwiek zeznania T. V. oraz V. T. L. były bez wątpienia istotne, chociażby z samego faktu, że są to osoby pokrzywdzone przestępstwem, to jednak rekonstrukcję przebiegu inkryminowanych zająć można było w niniejszej sprawie dokonać także w oparciu o wyjaśnienia oskarżonych uczestniczących w dokonaniu rozboju. Jak to już wyżej wskazano ostatecznie oskarżeni nie kwestionowali użycia przemocy względem pokrzywdzonych, zaś sam fakt dokonania zaboru mienia wynika nie tylko z zeznań pokrzywdzonych. W sprawie nie może być zatem żadnych wątpliwości, że doszło do wypełnienia wszystkich znamion czynu z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd odwoławczy w pełni podziela także ustalenia sądu I instancji odnośnie czynu przypisanego oskarżonemu K. S. (1) z art. 222 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Zarzuty apelacji stanowią jedynie gołosłowną polemikę z prawidłowymi ustaleniami sądu I instancji. Brak jest podstaw, by kwestionować wiarygodne zeznania funkcjonariuszy policji uczestniczących w zatrzymaniu oskarżonego. Zeznania te pozostają ze sobą zbieżne. Słusznie Sąd I instancji zwrócił uwagę na fakt, że to oskarżony był stroną atakującą, nie tylko naruszał nietykalność cielesną funkcjonariuszy policji, ale również na skutek jego zachowania jeden z funkcjonariuszy policji doznał obrażeń ciała udokumentowanych opinią biegłego lekarza sądowego.

Zasadnie sąd I instancji przyjął, iż P. G. dopuścił się określonego w art. 91 § 1 k.k. ciągu 11 przestępstw z 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. Nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż te działania oskarżonego polegające na kradzieży samochodów z włamaniem stanowiły jeden czyn ciągły w rozumieniu art. 12 k.k. Na uwadze należy mieć treść art. 12 k.k., który stwierdza, iż dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony; jeżeli przedmiotem zamachu jest dobro osobiste, warunkiem uznania wielości zachowań za jeden czyn zabroniony jest tożsamość pokrzywdzonego.

Przede wszystkim brak jest jakichkolwiek podstaw, że zarzucane oskarżonemu w niniejszej sprawie czyny z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. zostały popełnione w ramach realizacji tego samego zamiaru. Przeciwnie oskarżony działał na szkodę różnych osób, w różnych miejscach i w różnych datach, wykorzystując przy tym różne nadarżające się mu okazje. Działania w celu realizacji z góry powziętego zamiaru nie można utożsamiać z tym, iż osoba dopuszcza się inkryminowanych zachowań w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. To, że oskarżony kradł samochody nie oznacza, że już najpóźniej w dacie dokonywania pierwszej kradzieży zaplanował wszystkie te działania i zamiar ten konsekwentnie realizował, a tylko wtedy można by mówić o realizowaniu z góry podjętego zamiaru. Warto wskazać tu na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 18 kwietnia 2018 r. sygn. akt V KK 105/18, które stanowi, że warunkiem przyjęcia czynu ciągłego jest wykazanie, że sprawca w chwili podejmowania pierwszego zachowania musi mieć zamiar popełnienia wszystkich zindywidualizowanych, co najmniej w ogólnym zarysie, zachowań, składających się na czyn ciągły, czy też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r. sygn. akt II KK 197/18 stwierdzający, że nie zawsze sama zbieżność czasowa zachowań oraz identyczny sposób działania decyduje o tym, że mamy do czynienia

z konstrukcją czynu ciągłego, o jakim mowa w art. 12 k.k. Skoro bowiem zamiaru sprawcy nie można domniemywać, a należy go dowieść, to oczywiste jest, że to samo dotyczy także „z góry powziętego zamiaru”, o którym mowa w tym przepisie, albo wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 października 2016 r. sygn. akt II AKa 252/16 mówiący, iż zachowania, o których mowa w art. 12 k.k. muszą być podjęte w wykonaniu z góry powziętego zamiaru. Czyli zanim „popelnione” zostanie pierwsze zachowanie, zamiarem popelnienia winno być objęte kolejne, aż do ostatniego. Tego z góry powziętego zamiaru nie wolno domniemywać, musi być on w sposób oczywisty udowodniony. Z naprowadzonych względów sąd odwoławczy nie podzielił także zarzutu 4 zawartego w apelacji obrońcy oskarżonego P. G..

Odnosząc się do kwestii wymiaru zarówno jednostkowych kar pozbawienia wolności jak i kar łącznych pozbawienia wolności w przypadku P. G. i K. S. (1) należy wskazać, iż rozstrzygnięcia sądu I instancji w tym przedmiocie były prawidłowe, słuszne i zasadne. Wymierzone oskarżonym jednostkowe kary, nie tylko uwzględniają dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 k.k., ale są wręcz karami łagodnymi. Sąd I instancji prawidłowo określił stopień winy oskarżonych oraz stopień szkodliwości społecznej, które są bardzo znaczne. Nadto wszyscy oskarżeni byli wcześniej karani i to niejednokrotnie. Natomiast różnica w wymiarze kar jednostkowych wymierzonych za tożsame przestępstwo rozboju P. G. i S. B. (1) – kary po 3 lata pozbawienia wolności, a K. S. (1) – kara 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, wynika z tego, iż P. G. i S. B. (1) dopuścili się tego czynu w warunkach recydywy. Kara wymierzona P. G. za czyn opisany w punkcie II orzeczona została w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, bo w wymiarze 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Z kolei kara jednostkowa 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzona P. G. na ciąg jedenastu przestępstw z art. 279 § 1 k.k., z których każde zagrożone jest karą do 10 lat pozbawienia wolności, dodatkowo popelnionych w warunkach powrotu do przestępstwa, także w żadnej mierze nie może zostać uznana za karę rażąco, niewspółmiernie surową. Ingerencji sądu odwoławczego nie wymaga także kara jednostkowa orzeczona wobec K. S. (1) w punkcie 5. Kary 8 miesięcy pozbawienia wolności za czyn zagrożony karą do 5 lat pozbawienia wolności także nie sposób uznać za rażąco niewspółmiernie surową, jeśli zważyć na stopień społecznej szkodliwości tego czynu.

Sąd I instancji również prawidłowo określił wymiar kar łącznych przy zastosowaniu zasady asperacji, orzekając wobec P. G. karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (gdzie suma kar jednostkowych to 6 lata i 8 miesiące pozbawienia wolności) oraz wobec K. S. (1) karę łączną 3 lat pozbawienia wolności (gdzie suma kar jednostkowych to 3 lata i 2 miesiące pozbawienia wolności).

Przypomnieć należy, że niewspółmierność kary zachodzi wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzona za przypisane przestępstwa nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary. Trzeba jednak pamiętać, że zgodnie z art. 438 pkt 4 k.p.k. ta niewspółmierność kary musi być „rażąca”. Chodzi tu więc przy wykazaniu tego zarzutu nie o każdą różnicę co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować. W żadnym wypadku powyższych kar nie można uznać za zbyt surowe. Rolą kary jest nie tylko odpłata oskarżonym za popelnione przestępstwa, czy zapewnienie ich resocjalizacji, ale również prewencja szczególna i ogólna, winny one zapewnić ochronę społeczeństwu przed przestępnymi działaniami oskarżonych i innych ludzi, którzy muszą mieć świadomość, że dopuszczenie się takich przestępstw pociąga za sobą konkretną i wymierną karę.

Wymiar orzeczonych kar pozbawienia wolności uniemożliwia warunkowe zawieszenie wykonania tychże kar. Już na marginesie należy wskazać, iż wobec już uprzednio karanych oskarżonych nie występuje pozytywne prognoza kryminogenna, zwłaszcza wobec S. B. (2) i P. G., którzy dopuścili się przypisanych im czynów w warunkach recydywy (znamiennym jest to, że S. B. (1) zdecydował się dokonać rozboju kilka dni po opuszczeniu zakładu karnego).

Sąd I instancji prawidłowo i zasadnie orzekł wobec oskarżonego P. G. i M. N. (2) środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody w całości poprzez solidarną zapłatę na rzecz Spółdzielni (...) w W. kwoty 90,30 złotych. Poprawnie zaliczono oskarżonym na poczet kary pozbawienia wolności okresy tymczasowego aresztowania oraz orzeczono o dowodach rzeczowych.

Sąd I instancji wziął pod uwagę sytuację osobistą i finansową oskarżonych, w konsekwencji czego zasadnie zwolnił ich w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Biorąc pod uwagę powyższe i uznając ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy w Rybniku za prawidłowe, Sąd Okręgowy poza powyżej przedstawionym uzupełnieniem opisu warunków recydywy, nie znalazł podstaw do zmiany lub uchylecia zaskarżonego wyroku.

Mając na względzie sytuację osobistą i finansową oskarżonych, sąd odwoławczy również zwolnił ich od kosztów postępowania odwoławczego. Jednocześnie zasądził na rzecz każdego z obrońców z urzędu kwotę 420 złotych powiększoną o należny podatek VAT w wysokości 96,60 złotych, tj. łącznie 516,60 złotych.

SSO Sławomir Klekocki

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek (spr.) SSO Anita Ossak